

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Білоцерківський національний аграрний університет
Освітня програма	12321 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

22.06.2021 р.

Справа № 0871/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07 "Управління та адміністрування" у складі:

Бардась Артем Володимирович – головуючий,

Serhii Kasian,

Шуляр Роман Віталійович,

Шалімова Наталія Станіславівна,

Омельченко Наталія Володимирівна,

Мельник Віктор Миколайович,

Люта Ольга Василівна,

Кузнецов Кирило Андрійович,

Житар Максим Олегович,

Ваврін Максим Ростиславович,

Бридун Євгеній Володимирович,

Андрусак Наталія Олександрівна,

Затонацька Тетяна Георгіївна,

за участі запрошених осіб:

Кепко Валентина Миколаївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Білоцерківський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	12321
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 13, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. У рецензіях зовнішніх стейкхолдерів доцільно відображати їх бачення щодо можливих перспектив удосконалення ОП. 1. У звіті ЕГ йдеться про «моніторинг результатів освітнього процесу, аналізу відповідності випускників ОП вимогам роботодавців згідно з Процесною моделлю управління якістю освіти в Білоцерківському НАУ (<https://cutt.ly/JeV9DeW>). Не зрозуміло про яких випускників йдеться

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Підтримуючи пропозицію ЕГ щодо зменшення блоку теоретичних економічних дисциплін шляхом їх об'єднання пропонується сформувати «кредитний резерв» для внесення поточних змін та удосконалення ОП з урахуванням пропозицій зовнішніх стейкхолдерів. 2. Потребує роз'яснення інформація наведена у звіті ЕГ. «Перелік вибіркового дисциплін наведений у спеціальному каталозі і доводиться до відома студентів з першого року навчання. За словами представників ЗВО такі каталоги мають орієнтовний характер, оскільки студенти мають право обирати і ті дисципліни, що туди не включені». (мовою оригіналу). Тобто, скільки таких спеціальних каталогів існує, де вони розміщені? Яким чином студенти мають право обирати дисципліни, які не включені до цих чи цього каталогу? Хоча це не стосується реалізації цієї ОП ГЕР рекомендує внести уточнення до п.1.8. Положення про вибірково навчальні дисципліни у БНАУ стосовно рівня магістра порядку вивчення вибіркового дисциплін, який передбачає таке вивчення з першого семестру навчання на цьому рівні вищої освіти. 3. ГЕР пропонує узгодити п.2.3.2 Положення про вибірково навчальні дисципліни у БНАУ у частині «Для студентів, які навчаються за освітніми програмами, де вільний вибір заплановано у першому навчальному році, вибір організовується впродовж перших трьох тижнів навчання.» із п. 2.3.3 Процедура вибору студентами навчальних дисциплін. 4. Потребує перегляду зміст навчальної практики «Вступ до спеціальності» у 2 семестрі, яка передбачає виконання завдань, пов'язаних із ОК «Підприємництво», яке передбачене для вивчення у 3 семестрі; «Торговельне підприємництво» та «Біржі та біржова діяльність» у 5 семестрі. Так у Модулі 2. Сучасні тенденції розвитку професійної діяльності (стор.12) темами 2-3. Розв'язок практичних задач з тематик: Підприємництво в Україні; Принципи організації торгівлі в Україні; Ознайомлення з особливостями біржової діяльності в Україні» передбачена «мета: Навчитися розв'язувати практичні задачі на основі базових знань зі спеціальності» (мовою оригіналу). Розв'язувати такі задачі по завершенні першого року навчання на нашу думку передчасно. 5. ГЕР пропонує розглянути питання щодо зміни назв навчальних практик у 4 та 6 семестрах на змішані навчально-виробничі, через те, що програмами цих практик передбачено обов'язкове відвідування підприємств і виконання практичних завдань. «Навчальна практика зі спеціальності проводиться у 4 семестрі другого курсу в аудиторіях Білоцерківського НАУ та на базах практик.... Місце проведення занять: аудиторії університету та в умовах виробництва, безпосередньо на підприємствах». (мовою оригіналу стор 17 Наскрісної програми практики). див. додаток 1

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Програма фахового вступного випробування для вступників на освітньо-професійну програму підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» потребує внесення уточнень: у назві програми слід зазначити для яких вступників передбачена ця програма; після заголовка «Перелік дисциплін та їхніх розділів, що виносяться на іспит» зазначити назву дисципліни розділи (точніше питання) до якої розміщені відразу після зазначеного заголовку. ГЕР вважає не доцільним заміну ОК «Фінансовий облік» на ОК «Економіка підприємства» через те, що ОК «Економіка підприємства» запланована для вивчення здобувачами вищої освіти на 3 курсі (5 семестр), можливо більш доречним буде включення до фахового випробування питання з ОК «Менеджмент» або «Маркетинг», але це рішення приймається на розсуд ЗВО. 2. ГЕР на першому етапі запровадження академічної мобільності рекомендує розглянути питання про внутрішню академічну мобільність в межах України, з подальшим розширенням такої позитивної практики за межі України. Щоб наведений приклад академічної мобільності, зокрема, за програмою подвійного диплому, був не поодиноким. 3. Підтримуючи пропозицію ЕГ стосовно доцільності визнання результатів навчання отриманих під час проходження курсів на відкритих онлайн-платформах таких як Prometheus тощо, не тільки по відношенню до обов'язкових компонент, а й до вибіркового можна порекомендувати передбачити у Положенні про порядок визнання в БНАУ результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/normatyvne/polog_neformal_osv_bnau.pdf) можливість збереження також окремих тем, або модулів ОК. Це пов'язано з тим, що не завжди запропоновані курси, вебінари

повністю охоплюють зміст конкретної ОК. Така можливість надасть здобувачам вищої освіти більш активно долучатися до такої форми навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. В цілому підтримуючи рекомендації ЕГ стосовно застосування інноваційних методів та форм навчання можна порекомендувати розпочати викладання окремих ОК іноземною мовою за рахунок впровадження такої форми організації навчального процесу як «Learning community», що наблизить здобувачів вищої освіти цієї ОП до опанування ОК професійного спрямування не тільки рідною українською, а й іноземною мовою та забезпечить належну комунікацію із зовнішнім освітнім середовищем і практикою. 2. Перевірити РНП всіх ОК на предмет відповідності визначення статусу ОК у блоках обов'язкових та вибіркових дисциплін, зокрема ОК «Зовнішньоекономічна діяльність» (у НП 2020 обов'язкова, у РНП – вибіркова), ОК «Вступ до спеціальності» (у НП 2020 обов'язкова, у РНП – вибіркова) тощо. 3. Уважно переглянути у РНП ОК пререквізитів, узгодити їх із структурно-логічною схемою. Зокрема, для ОК «Вступ до спеціальності» дисциплінами передумовами визначені «Економічна теорія» (вивчається у 1 та 2 семестрах) та «Інформаційні системи і технології» (вивчається у 2 семестрі), однак, ці дисципліни вивчаються разом із ОК «Вступ до спеціальності» у 2 семестрі і зрозуміло, що не можуть слугувати передумовою для вивчення зазначеної ОК. 4. Передбачити у кожній РНП зазначення постреквізитів, тобто, ОК для яких конкретна ОК є передумовою, погодивши це із структурно-логічною схемою. 5. На розсуд ЗВО, ГЕР рекомендує переглянути та внести уточнення до РНП окремих ОК. 6. Як приклад: ОК Товарознавство – звернути увагу на розподіл годин передбачених для ЗФ навчання. Не доцільно планувати по 0,5 академічної години (45:2=???) на вивчення окремих тем, зокрема, Господарські товари. Меблеві і будівельні товари; Текстильні, швейні і трикотажні товари; Товарознавча характеристика крохмалю, цукру, меду, кондитерських виробів тощо (п.5). Доречно винести на аудиторні заняття окремі теми із розрахунку 2 академічні год. (фактично 1 пара за розкладом), а інші теми винести на самостійне вивчення передбачивши по цих темах індивідуальні завдання. Доцільно у п.6 не наводити всі питання дотичні до певної теми, а достатньо зазначити перелік питань, які будуть розглянуті на конкретній лекції. Можливо зазначений перелік питань у п.6 перенести до п.4, там де відображається зміст програми дисципліни. 7. Бажано зазначити провідного викладача, який буде забезпечувати викладання конкретної ОК, а не розробників РНП (а їх три особи)!! 8. У переліку літератури доречно замінити посилання // www.nau.kiev.ua (Нормативні акти України) на основний портал Верховної ради України на якому зосереджена вся нормативно-правова база з повним описом кожного нормативно-правового документу: його прийняттям, змінами та чинністю на момент потреби в його використанні. далі додаток 2

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Визначення форм навчальної діяльності є однозначно автономією ЗВО. Рекомендація ЕГ про доцільність розширення переліку навчальних робіт здобувачів вищої освіти за якими здійснюється дотримання норм академічної доброчесності, зокрема, перевірка на плагіат (курсові роботи та ін.) з метою підвищення якості та рівня підготовлених робіт учасниками освітнього процесу за вказаною ОПП може мати місце. Однак, БНАУ у своїй діяльності, дотримуючись законодавчих норм щодо академічної доброчесності (ст. 42 ЗУ «Про освіту») у відповідному Положенні про академічну доброчесність у БНАУ чітко визначає напрями дотримання академічної доброчесності здобувачів вищої освіти та НПП, які не обмежуються тільки перевіркою курсових та кваліфікаційних робіт, а включають у т.ч. такі порушення академічної доброчесної як: списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час оцінювання допомоги чи навпаки створення перешкод, вплив на НПП у будь-якій формі з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання. Тобто, ЗВО комплексно розглядає цю діяльність і згаданий вище документ містить всі необхідні інструменти для дотримання академічної доброчесності як здобувачами так і НПП БНАУ. 2. Разом з тим, пропонується пояснити про який галузевий стандарт іде мова у Програмі атестаційного екзамену в якій зазначено, що «Програму кваліфікаційного екзамену зі спеціальності розроблено відповідно до вимог галузевого стандарту вищої освіти підготовки фахівців за першим освітнім ступенем бакалавра спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», що має на меті допомогти студентам якісно підготуватися до складання комплексного кваліфікаційного іспиту за фахом. (<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/5678>), внести уточнення та посилання на чинний СВО 076.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Звернути увагу НПП, які є членами групи забезпечення цієї ОП, на доцільності підготовки авторських навчальних посібників з дисциплін, які вони викладають. 2. У звіті ЕГ йдеться про те, що «Під час спілкування з випускниками, роботодавцями відчутно було, що співпраця з кафедрою відбувається на постійній основі, вони залучені до практичної підготовки фахівців даної ОП». Потребує уточнення про яких випускників йдеться якщо ОП започаткована згідно документів у 2017 році?

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Для розширення переліку фахових періодичних видань для забезпечення вказаної ОП ГЕР звертає увагу на доцільність придбання міжнародного навчально-практичного журналу «Товари і ринки» (<http://tr.knute.edu.ua/index.php?lang=uk>).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

У звіті ЕГ зазначено, що «Формально випускників даної ОП ще немає, оскільки акредитація первинна. Проте, програма візиту ЕГ передбачала зустріч із випускниками спеціальності, яка передувала даній ОП». Виникає питання про яку спеціальність йде мова і наскільки вона дотична до ОП, яка акредитується? Разом з тим, позитивною практикою ГЕР вважає започаткування діяльності Клубу випускників цієї ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

ГЕР рекомендує (на розсуд ЗВО) на сайті : а) створити рубрику «Громадське обговорення ОП БНАУ» та надати доступ до неї всім потенційним стейкхолдерам; б) надати доступ до загально-університетського спеціального каталогу дисциплін вільного вибору про який йшлося у звіті ЕГ (п.2.4).

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток 1.pdf</i>	qdKvwMjgcYgChEcnbK2gCYTsKrzIFIczYxWzSza3/H 0=
Додаток	<i>Додаток 2.pdf</i>	RBeLRPmFj3hPes1JD3zBA7KMC9zOLmr4sNRA091h pLs=

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БАРДАСЬ АРТЕМ ВОЛОДИМИРОВИЧ